

Biotechnologia w pracach OECD*

Tomasz Twardowski

Instytut Chemii Bioorganicznej, Polska Akademia Nauk, Poznań
i Politechnika Łódzka, Łódź

W opinii ekspertów OECD wyrażanej w wielu publikacjach tej organizacji biotechnologia uznawana jest za jedną z „sił napędowych” gospodarki światowej w najbliższych latach (obok informatyki, telekomunikacji, czy też nowych materiałów i źródeł energii). OECD uważa, że biotechnologia ma zasadnicze znaczenie dla rozwoju gospodarczego, natomiast nie stanowi zagrożenia dla człowieka i środowiska. Natomiast konieczna jest legislacja, nadzór i kontrola, tak jak w przypadku każdej innowacyjnej technologii.

Stanowisko OECD zostało jednoznacznie sformułowane już w 1993 r. „(...) In 1993 the Organization of Economic Cooperation and Development (OECD) published general principles that its member states concluded should be applied to larger-scale production and commercialization of genetically engineered plants. According to the OECD: „Safety in biotechnology is achieved by the appropriate application of risk/safety analysis and risk management. Risk/safety analysis comprises hazard identification and, if a hazard has been identified, risk assessment. Risk/safety analysis is based on the characteristics of the organism, the introduced trait, the environment into which the organism is introduced, the interaction between these, and the intended application. Risk/safety analysis is conducted prior to an intended action and is typically a routine component of research, development and testing

Adres do korespondencji

Tomasz Twardowski,
Instytut Chemii
Bioorganicznej,
Polska Akademia Nauk,
ul. Noskowskiego 12/14,
61-707 Poznań.

biotechnologia

2 (69) 234–236 2005

* Wszelkie informacje dotyczące OECD oraz prac realizowanych przez tę organizację w zakresie biotechnologii można znaleźć: <http://www.oecd.org>; <http://oecd.org/biotechnology>; <http://oecd.org/biotrack>

of new organisms, whether performed in a laboratory or a field setting. Risk/safety analysis is a scientific procedure which does not imply or exclude regulatory oversight or imply that every case will necessarily be reviewed by a national or other authority (...)".

To stanowisko znajduje odzwierciedlenie w tematyce prac priorytetowych podejmowanych przez tę organizację. Te najważniejsze zagadnienia są szczegółowo omówione na podanych stronach internetowych. Znane są działania zespołów OECD związane z szerszymi zagadnieniami jak biobezpieczeństwo, zasady dobrej pracy przy testach genetycznych, zasoby genowe, jakość wody, statystyka biotechnologii, czy też najnowsza inicjatywa dotycząca zasad udzielania licencji w zakresie inżynierii genetycznej w kontekście praw własności intelektualnej (IPR, *intellectual property rights*).

Do szczególnie ważnych aktywności należy zaliczyć te, które służą całemu społeczeństwu. Z pewnością na takie uznanie zasługują koncepcje:

- bazy danych o GMO pod nazwą BIOTRACK;
- stworzenie jednolitego, międzynarodowego i ogólnie zrozumiałego systemu znakowania GMO (UI, *Unique Identifier*);
- opracowanie szeregu dokumentów wszechstronnie charakteryzujących organizmy poddane procesom inżynierii genetycznej (*consensus documents*).

Należy podkreślić, że materiały, publikacje, użytkowanie, czy też dostęp do wielu baz danych jest ogólnie dostępny. W szczególności ważny jest opis GMO poprzez UI, czego przykładem jest powszechnie już znany MON 810.

Bardzo wysokie oceny uzyskały opracowania znane pod nazwą *consensus documents*, a dotyczące całej gamy zagadnień bardzo ważnych dla rozwoju biotechnologii. Omawiane zagadnienia w poszczególnych publikacjach dotyczą np. zarówno papai, jak i bezpieczeństwa GM żywności, czy też pasz opartych na roślinach motylkowych. Opracowanie dokumentu typu *consensus* wymaga wiele pracy od ekspertów z różnych krajów, a jednocześnie autoryzacja materiału poprzez autorytet OECD ma istotne znaczenie. Z całym naciskiem należy podkreślić, że materiały *consensus* są ogólnie dostępne, zarówno w wersji drukowanej jak i elektronicznej (www.oecd.org/biotrack).

Z polskiej strony za współpracę z OECD odpowiada zgodnie z kompetencjami szereg resortów (np. rolnictwa, zdrowia, nauki). Koordynatorem całości prac jest resort gospodarki i polskie przedstawicielstwo przy OECD w Paryżu.

Podstawowe organy OECD zaangażowane w problematykę biotechnologiczną są zawarte w Zestawieniu:

Zestawienie

Committee for Agriculture (COAG)

Seeds Scheme

Co-operative Research programme

Committee for Scientific and Technological Policy (CSTP)

Working Party on Biotechnology

Working Group on Human-Health-Related Biotechnologies

Task Force on Biological Resource centres

Task Force on Biotechnology for Sustainable Industrial Development

Environment Policy Committee (EPOC)

Working Group on Economic Aspects of Biodiversity

Joint Meeting of the Chemicals Committee and the Working

Working Group for the Harmonisation of Regulatory Oversight in Biotechnology

Task Force for the Safety of Novel Foods and Feeds

Prace merytoryczne OECD realizowane są w ok. 200 zespołach specjalistycznych, z czego około 10 poświęconych jest biotechnologii. Warto podkreślić, że w tym kompleksie zagadnień szczególną uwagę zwracano na zaangażowanie państw nie będących członkami OECD i organizacji pozarządowych.